

The Polish Women's Voice

No. 33.

CHICAGO, ILL., 14th August 1919

Year X.

The Role of the Woman in the Society.

Until now, a woman fulfills an important and great task in the family life, of which she was a champion and a star, she also exerted a beneficial influence on a society with the power of her intellect and spirit, however these positive qualities were often recognized. Due to the contemporary system of democratic government, her role nowadays, has acquired an extraordinary importance. Granting her the right to suffrage by the leading peoples of Europe, their ratification by the American federal government and individual states which, one after another grant to the women the right to vote on an equal level with men, make her a great moral force, sometimes decisive, and impose certain obligations from which she is not allowed to evade.

A woman fought for these rights maintaining the sense her dignity and the needs of society, in the conviction that only the combination of physical strength, fortitude, unbending will along with the calming influences of the heart and affection, can produce a harmonious wholeness and relative perfection. From the ancient times to the present day, history has given us the names of great women from various spheres of life and professions.

In Poland, Wanda (in folk tales), who throws herself into the currents of the Vistula river to avoid a displeasing marriage with a German prince. Queen Jadwiga, the zealous promoter of the Christian faith in Lithuania, and education and science in Poland, surrounded by an aura of sacred memories, heroine Anna Chrzanowska in the defense of Trebowla, and other humble and brave wives of great leaders, fearless patriots of our uprisings, such as Emilia Platter and the whole legion of authors and poets, led by Maria Konopnicka and Eliza Orzeszkowa, show great merits and genius of the Polish woman. Fortunately, next to Bona Sforza, an Italian, wife of Sigismund I, known for her intrigues and greed, the royal court, nobility and provincials were distinguished by the relative purity of manners and the goodness of the Polish woman. Other nations also marked themselves on the pages of history the immortal names of their distinguished women. Out of all of them, the mystical

figure of Joan of Arc emerges surrounded by the splendor of supernatural bravery and unbending will. France at these times was flooded with the English army and in danger of collapse. A sixteen-year-old virgin, influenced by the heavenly revelation of the patron saints, decided to free France from the violence of England. She was able to convince the government and the king of her sacred mission, she leads the troops, awakens in them the courage and faith, and in a victorious march she stands at the walls of the city of Orleans, the main refuge of the Englishmen, acquires the city, hence her name "Maid of Orleans". The scattered Englishmen retreat and the heroic maiden culminates her victory with the crowning of King Charles the VII as a King of France, according to the rituals of contemporary ceremonial in the city of Rheims. Captured by the English under the watchful eye of an ungrateful France, a victim of the cunning diplomats of the king she once saved, and by the overwhelming power of the party, she dies in flames in the city of Rouen on May 30th, 1431. Joan of Arc (counted among the sacred ones) is to this day an expression of unwavering faith, a symbol of the purest patriotism, chivalrous bravery and inborn clever logic, with which all her responses were marked, despite the fact that she could neither read nor write. Born in the small village of Domrem, gifted with a strong physical development, she learned by coincidence to ride brave horses that she obediently kept bringing water for, as well as fencing and other chivalry, using improvised wood weapons, so she was, in a way, prepared for her great mission.

England prides itself with Elizabeth (its virgin queen), whose 45-year reign from 1558 to 1603 was one of the most successful in history. Balanced, progressive in views, trained in serious sciences, she tried to save her country from external wars and bloody internal fights against contradictory religious views in the background, which were shaking the entire Europe at those times.

She was also not without flaws, caused by a feeling of personal revenge and partly due to the politics of that time, she signed the death sentence on Mary Stuart, her

rival, and at the end of her life the vanity of her femininity was so ridiculous that she kept a modest number of 3,000 dresses in her wardrobe, as the tale claims.

Spain is represented in the person of Isabella Castile, known as the mother of Spain, because after settling various party disputes and the victorious war of the Moors, Spain became a powerful monarchy. Isabella held many qualities of heart and mind, being tender in family life, prudent in the administration of justice, firm in her plans, she was also a zealous advocate of Christopher Columbus' bold plans, to which she sacrificed her jewels, but allowed herself to be carried away by the vortex of religious struggles and medieval prejudices, so that her reign presents one of the most desperate pages in the history of mankind, whose groans echoed deafly against hardened hearts and the blindness of cruel persecutors.

Sweden has her educated, eccentric Krystyna, who in exaggerated notions about science gave up the crown.

Women distinguished themselves in other social spheres as well.

In America, the work "Uncle Tom's Cabin" by the eminent writer, Mrs. Harriet Beecher Stowe, became a coup by adapting the minds to the abolition of black slavery. In France, Armanda Lucile Dupin, known under the pseudonym George Sands, a friend of Fryderyk Chopin, an open-minded opponent of the constricting forms of the societal system, she has gained fame, but the brilliant Madame de Steal enjoyed more fame and popularity.

Entire volumes could be filled with mentions of the activities of women in almost any era. There were also representatives of the better half of the human family who filled their surroundings and society with terror. Such was the predecessor and sister of Elizabeth in England, Mary Tudor I, who was nicknamed the bloody one. The more terrible in France turned out to be the hideous figure of Catherine of Medici, regent of the time, who along with her clique, planned and carried out the slaughter of Saint Bartolomeo in 1571 during the wedding festivities of her daughter Margo. She watched with cunning cruelty as the noble guests (Huguenots) and peaceful

citizens were murdered only because they were of different beliefs and could, in time, form a party against her own ambitions.

We can notice how important was the role played by women, good or bad, openly or through hidden intrigues in an era in which her rights were denied, but women were not relegated to the privilege of succession on the basis of heredity.

The measure of shame was completed by Tsarina Catherine II, of German origin; coming from the modest living conditions, having ascended the throne of All Russia, she adopted the careless manners of the court without any restraint, she committed endless crimes, the greatest of which was her alliance with Frederick II, Mary Theresa, in the planned and mocked partition of Poland, which brought eternal shame to the infirm, devoted to Tsarina, king Stanislaus Poniatowski, and plunged the country into a long-term slavery. This demonic role was played by two rulers (although completely different from each other) in the history of unhappy Poland at the end of the 18th century.

The whole century and a half has almost ended; Poland is finally rising from the dead. What did the women achieve at this epochal moment? They fully showed the positive sides of their character, dedication, patriotism, and what is even more, their efficiency in taking up positions taken by men. Nothing could stop women in their work of mercy, they undertook the hardships of nurses and providers of food with stoicism worthy of appreciation and admiration. Among the whistling bullets they brought aid to the wounded, comfort to the doubters, and stood adamant next to the fighters for the idea of freedom and the right of nations. Our Polish women, in the defense of Lviv, with the help of young people and the minors, fought with whatever weapons they had and guarded the walls of the great city with fearless bravery and persistence - so that only the beautiful capital of Galicia would not fall into enemy's hands.

We can notice how important was the role played by women, good or bad, openly or through hidden intrigues in an era in which her rights were denied, but women were not relegated to the privilege of

GŁOS POLEK

ORGAN ZWIĄZKU POLEK W AMERYCE
(POLISH WOMEN'S VOICE)

Tygodnik społeczno-narodowy dla Kobiet Polskich w Ameryce.

Hasłem Kobiety w Związku Polek — Czyn.

No. 33.

CHICAGO, ILL., 14-go SIERPNIA, (AUGUST) 1919.

ROK X.

Published and distributed under permit No. 187 authorized by act of October 6, 1917, on file at the Post-Office of Chicago, Illinois. By order of the President, — A. S. Burleson, Post-master-General.

Rola Kobiety w Społeczeństwie.

Kobieta spełniała dotąd ważne i wielkie zadanie w życiu rodzinnym, którego była mistrzynią i gwiazdą, wywierała też dobroczynny wpływ na społeczeństwo mocą swego rozumu i ducha jakkolwiek te dodatnio jej przymioty często bywały za poznane. Dziś rola jej ze względu na nowy ustrój rządów demokratycznych doszła do niezwyczajnego znaczenia. Udzielenie jej prawa sufrażu przez przedniejszych narody Europy, ratyfikacja tychże przez rząd federalny amerykański i poszczególne stany, które jeden po drugim nadają kobiecie prawo głosu na równi z mężczyzną, czynią ją wielką siłą moralną, nie raz decydującą, jak również nakładają pewne obowiązki, od których nie wolno się jej uchylać.

O te prawa kobieta walczyła w poczuciu swej godności i potrzeby społeczeństwa, w tem przekonaniu, że tylko zespolenie siły fizycznej, męstwa, nieugiętej woli z łagodzącymi wpływami serca i uczucia mogą wytworzyć harmonijną całość i względną doskonałość. Od czasów dalekiej starożytności do obecnej chwili historia przekazała nam imiona wielkich kobiet z rozmaitych sfer życia i zawodów.

W Polsce Wanda (w podaniach ludowych), która rzuciła się w nurty Wisły, aby uniknąć z Królową Jadwigą, goriwą krzewicielką wiary chrześcijańskiej na Litwie, a oświaty i nauki w Polsce, otoczona aureolą świętych wspomnień, bohaterka Anna Chrzanowska przy obronie Trebowli i inne skromne a dzielne małżonki wielkich wodzów, nieustraszone patryotki naszych powstań, jak np. Emilia Plater i cały zastęp autorek i poetek z Maryą Konopnicką i Elżą O-

rzeszkową na czele, wykazują wielkie zasługi i genialność polskiej kobiety. Na szczęście oprócz Bony Sforzy, Włoszki, żony Zygmunta I, znanej z intryg i chciwości, dwór królewski, szlachta i zaścianki odznaczały się względną czystością obyczajów i dobrocią polskiej kobiety. Inne narody przekazały też karcie dziejowej nieśmiertelne imiona swych zasłużonych kobiet. Z pomiędzy nich wszystkich, postać mistyczna a rzeczywista Joanny d'Arc wyłania się otoczona blaskiem nadprzyrodzonego męstwa i nieugiętej woli. Francuzka wówczas była zalana wojskiem pod wpływem nadziemskiego objawienia świętych patronek, postanawia wyswobodzić Francję z przemoocy Anglii. Potrafiła przekonać rząd i króla o swej świętej misji, stała na czele hufców, budziła w nich odwagę i wiarę i w zwycięskim pochodzie staje pod murami miasta Orleans, głównej ostoji Anglików, zdobywa je, stąd też i nazwa jej "Dziewicy Orleańskiej." Anglicy rozproszeni cofają się a bohaterka dziewica uwieńcza swoje dzieło ukoronowaniem Karola VII, jako króla Francji według ówczesnego ceremoniału w mieście Rheims. Schwytana przez Anglików pod okiem niewdzięcznej Francji, ofiarą chytrej dyplomacji króla, którego ocalała i przemożnej partyi, ginie w płomieniach w mieście Rouen d. 30. maja, 1431 r. Joanna d'Arc (policzona została w poczet błogosławionych) jest po dzisiaj wyrazem niezachwianej wiary, symboliem najszczytniejszego patriotyzmu, rycerskiej waleczności oraz wrodzonej bystrej logiki, która wszystkie jej odpowiedzi były nacechowane, pomimo, że ani czytać, ani pisać nie umiała. Urodzona w małej wio-

sce Domrem, obdarzona silnym rozwojem fizycznym nauczyła się zbiegiem okoliczności ujeżdżać dzielnie konie, które obowiązkowo poila, jak również fechtunku i innych sztuk rycerskich, za pomocą broni z drzewa zaimprovizowanej, tak więc była niejako przygotowana do swego wielkiego posłannictwa.

Anglia szczyt się Elżbietą (zwą dziewicą królową) której 45 letni okres panowania, od 1558 do 1603, był jednym z najpomyślniejszych. Zrównoważona, w poglądach postępową, w poważnych naukach wywieszona, usiłowała kraj swój uchronić od wojen zewnętrznych i krwawych walk wewnętrznych na tle sprzecznych zapatrywań religijnych, które wówczas całą Europę wstrząsnęły.

Nie była też bez wad, powodowana uczuciem osobistej zemsty a po części względami polityki ówczesnej, podpisała wyrok śmierci na Maryę Stuart, swą rywalkę, — a przy schyłku życia próżność jej niewieścia doszła do granic takiej śmieszności, że liczyła w swej garderobie skromną liczbę 3,000 sukien, jak podanie niesie.

W Ameryce dzieło "Chata Wujka Tomusza" pióra znakomitej pisarki p. Harriet Beecher Stowe, dokonało przewrotu przy spaszając umysły do zniesienia niewolnictwa murzynów. We Francji, Armanda Lucile Dupin, znana pod pseudonimem George Sanda, przyjaciółka Fryderyka Chopina, swobodna w zapatrywaniach przeciwniczka krępujących form towarzyskiego ustroju, głośną pozyskała sławę, ale większym wdziękiem i popularnością cieszyła się genialna Madame de Staël.

Możnaby całe tomy wypełnić wzmianką o działalności kobiet w każdej prawie epoce. Były też przedstawicielki lepszej połowy rodu ludzkiego, które grozą napelniały otoczenie swoje i społeczeństwo. Taką była w Anglii poprzedniczka i siostra Elżbiety, Marya Tullor I-sza, której nadano przydomek krwawej. Straszniejszą we Francji okazała się ohydny postać Katarzyny Medycejskiej, ówczesnej regentki, która wraz ze swą kłkłą uplanowała i przeprowadziła rzeź św. Bartłomieja r. 1571, podczas godów swej córki Małgorzaty. Z chytrem okrucieństwem przypatrywała się jak mordowano dostojnych gości (Hugonotów) i spokojnych obywateli za to tylko, że byli odmiennych przekonań i mogli z czasem wytworzyć partię przeciwną jej ambicyom.

Widzimy jak ważną rolę odgrywały rolę dobrą czy złą w epoce, wem pozdrogi no jej prawa Horast, z wywano kobie

stępstwa na zasadzie dziedziczności.

Miarkę hańby dopełniła caryca Katarzyna II, pochodzenia niemieckiego; ze skromnych warunków życia, dostawszy się na tron Wszech Rosyi, przyjęła rozwściele obyczaj dworu bez żadnego pohamowania, popelniała wiele zbrodni, a największą z nich było przymierze jej z Fryderykiem II, i Maryą Teresą w planowanym i ukartowanym rozbiore Polski, który okrył wieczną hańbą niedołęznego, oddanego carycy, króla Stanisława Poniatowskiego i pograżył kraj w długotrwałą niewolę. Demoniczną tę rolę odegrały dwie władczynie (choć zupełnie od siebie odmienne) w dziejach nieszczęśliwej Polski z końcem XVIII-stego stulecia.

Wiek cały i pół dobiega, Polska nareszcie zmartwych powstaje. Co kobiety zdziałały w tej epokowej chwili? Wykazały one w całej pełni dodatnie strony swego charakteru, poświęcenia, patriotyzmu, a co więcej sprawności w podjęciu stanowisk zajmowanych przez mężczyzn. Nic nie było w stanie powstrzymać kobiet w ich dziele miłosierdzia, podejmowały one trudy pielęgniarek i karmicielek ze stoicyzmem godnym uznania i podziwu. Pośród świszających kul niosły pomoc rannym, otuchę wątpiącym, stały niewzruszenie obok walczących za ideę wolności i prawa narodów. Nasze Polki przy obronie Lwowa, z pomocą młodzieży i niedorostków, walczyły taką jaką miały bronią, i strzegły murów wielkiego grodu z nieustraszonem mężstwem i wytrwałością — aby tylko piękna stolica Galicji nie popadła w ręce wroga.

Historia przekaże przyszlennemu pokoleniu imiona tych bohaterów znanych i nieznanych. Nieustraszone podczas gradu kul, niezachwiane wśród grasujących epidemii, szły mężnie w imię Boga i Ojczyzny nieść pomoc i ratunek ginącym braciom swoim. Dziś orzeł biały rozpostarł swe skrzydła po nad wolną i powstającą Polską, od dawmy hołd walczącym wojowniczkom i męczenniczkom za sprawę wolności, a korną cześć z głębi serc naszych tym, które poświęciły swe życie w spełnieniu najchwalebniejszego czynu. One podniosły godność kobiety, wykazując jej mężstwo i odporność w chwilach stanowiących. One uutorowały drogę na dostojny sejm rzeczpospolitej polskiej następczyniom swoim, aby roztropnym głosem — łożyły cegiełkę do budowy państwa polskiego. 10 sierpnia w niegodzinie 9tej; będąc jednej amej (omnibusy) przy rosła i tu

zamieszkała, coś uczyniła i co czynisz? Czem się wykaziesz w obec stroskanej Ojczyzny, złowrogich wieści o ginących z głodu matkach i dziatwie, o strasznych chorobach spowodowanych wycieńczeniem, o gruźlicy, której niszczące zarodki zagrażają przyszłemu pokoleniu? Zapytajmy siebie w skrytości serc naszych, czy wszysko było zrobione co było możliwym, czy z obfitości zarobków naszych i położenia daliśmy co należało. Nie oglądajmy się na możnych i zasobnych, gdy ogólna ofiarność na nowo obfitym popłynię strumieniem, zmiękną twarde serca a samolubstwo ustąpi i rozbudzi czyn wielkodusznego patriotyzmu. Korzystajmy też w pełni z praw nam nadanych czy to przy urnie wyborczej, czy w pracy politycznej. Dajmy świadectwo o rozumnym pojmowaniu naszej roli, popierając usiłowania ludzi uczciwych, sprawę wychowania młodzieży, a co ważniejsze i najtrudniejsze, umiemy pogodzić obowiązki rodzinne z pracą społeczną, tak, aby rola nasza była spełniona roztropnie i uczciwie, wykazując równocześnie pożyteczną służbę dla Ojczyzny i społeczeństwa.

Kobieta w Służbie Wojskowej.

Polska myśli wiele o swej przyszłej potędze militarnej. Dowodem tego poniższy artykuł, zamieszczony w "Kuryerze Lwowskim", omawiający sprawę zaciągu kobiet do armii polskiej:

Zbliża się nieublagana koniecznością godzina, gdzie Polska musi wyżyć wszystkie siły, rzucić na szalę dziejową dużo krwi i cały swój majątek, jeżeli chce żyć... wolna i niepodległa. Że Polski nie wydyplomatuje się, ale musimy ją sobie ciężkim trudem i ofiarą wyrywać — to pewnik. Coraz to dowodniej przekonujemy się, że w walce o nasze prawo do życia na bezinteresowną pomoc liczyć nie możemy. Wielkie zaś pytanie, czy będziemy mogli zgodzić się na cenę, jaką nam za udzielenie pomocy podyktują.

W tej walce o życie i przyszłość narodu nie powinno zabraknąć i z pewnością nie zabraknie polskiej kobiety. Chodzi jedynie o to, abyśmy dzielniejsi obywatele Polski, którzy armię formować mamy, zdali sobie jasno sprawę, jak należy w obecnych warunkach najcelowiej użyć sił kobiecych by wzmóc do najwyższego stopnia nasze pogotowie wojenne w chwili, gdy przyjdzie do ostatecznego porachunku z całym światem wrogim, nas otaczającym.

W poprzednim artykule przyjąłem, iż w razie powołania t. zw. "pospolitego ruszenia", nasza maszyna wojenna, konieczna do utrzymania w karbach wrogów wewnętrznych, wspieranych skwapliwie przez neutralnych rozmaitych odcieni, wyznania i narodowości i wrogów zewnętrznych, wyniesie na początek około dwa miliony osób, w czem znaczny procent powinno być kobiet. Dziś chciałbym abyśmy się wszyscy gruntownie zastanowili w jakich organach siły zbrojnej byłoby najcelowiej użyć sił kobiecych tak, aby życie narodu w całości ani teraz ani na przyszłość nie przyniosło szkody, ale owszem uległo korzystnemu rozwojowi i wzbogaceniu. Wojna światowa udowodniła bowiem, iż przy tworzeniu siły militarnej państwa bez pomocy kobiet — obejść się niepodobna.

Widzieliśmy wszyscy, że do roku 1915 udział kobiet w armii austriackiej był słaby. Z wybuchem wojny panie rzuciły się masowo do sportu filantropijnego, aby wkrótce ochłonąć w zapale. Te przygodne siły kobiece wkrótce ustąpiły miejsca płatnym zawodowym pielęgniarkom seryo pracującym w służbie sanitarnej. Austria gospodarowała swym regularnym żołnierzem w sposób niesłychanie rozrzućny tak, iż od 1 stycznia 1915 roku była właściwie ze swą armią stałą gotowa. Kadry były tylko kalekami i inwalidami skąpo wypełnione. Rozpoczęto na gwałt pobory za poborami, coraz to mniej zwracając uwagi na stan fizyczny i wiek żołnierza. W ciągu wojny 1915 i 1916 wyczerpano tak dalece materiał męski, iż rolnictwo, zwłaszcza na obszarach dworskich, w znacznej mierze sparaliżowano a przemysł cywilny zdekompletowano. Zapasy towarów wyczerpały się, głód zaczął na dobre ludności doskwierać, a wojna wbrew ogólnym wzdychaniom za pokojem — nie chciała się skończyć.

W r. 1917 nie pozostawiało nic innego, jak wciągnąć kobiety do armii, aby wypróbnąć ile możliwości kancelarye, biura i zakłady wojskowe z mężczyzn. Oficerom pozafrontowym odebrano służących. Ta rabunkowa, typowo austriacka gospodarka, zmuszająca ludzi chorych inwalidów, ba nawet starców do służby na froncie nie na wiele się przydała. Austria, by się ratować, poddała się zupełnie pod kuratelę Niemiec, a gdy tych pobito we Francji — rozleciała się jak domek z kart. Obowiązkiem naszym uniknąć błędów austriackich. Z doświadczeń roku 1917 i 1918 powinniśmy odnośnie do pomocy kobiet w armii naszej wyciągnąć logiczne wnioski. Niewątpliwie planowe pociągnięcie kobiet do służby wojskowej, ulepszy sprawność naszej armii w

wielu punktach. — Wojna światowa np. okazała, że niepodobna obejść się bez pracy kobiet szczególnie w służbie sanitarnej wojskowej, a ponadto w całym szeregu zakładów wojskowych, poświęconych sprawie uzbrojenia i umundurowania żołnierzy, jakoto: fabryki amunicji, szwalnie bielizny, pralnie, zakłady krawieckie, lokale sprzedaży mundurów itp. Również w zupełności odpowiedzialnym zadaniu siły kobiece zajęte w kuchniach przy wszelkich zakładach i oddziałach wojskowych, kantynach, restauracjach kolejowych dla żołnierzy, stacyach zborach, herbaciarniach i t. d. Wreszcie rzadsze inteligentnych kobiet zdobyły sobie szerokie pole pracy w kancelaryach wojskowych, jako pisarki na maszynach, urzędniczk, buchalterki i t. d. A chodzi tu o bardzo znaczne cyfry sił ludzkich. Ażeby laik nabrał słabego pojęcia, jak wygląda w rzeczywistości kunsztowny mechanizm maszyneryi wojskowej, niech przegłębnie dzisiejszą księgę telefoniczną np. miasta Lwowa. Zobacz, tam setki nazw oddziałów wojskowych, zaopatrzony każdy w osobny numer telefonu, ściśle zorganizowanych pod dowództwem kierującego odpowiedzialnego oficera, z których to oddziałów składa się dana armia resp. samodzielna grupa operacyjna, zestawiona przez naczelnego dowództwo dla osiągnięcia pewnego obszerniejszego celu strategicznego.

Wojna polsko-ruska stworzyła nowe pole pracy dla kobiet w armii, a mianowicie służbę wojskową kobietą z bronią w ręku, a ponadto rozszerzyła zakres pracy sanitarnej kobiecej na służbę sanitarną polową. Celowość tych inowacji, co do których nie mamy doświadczenia historycznego, musimy szczególnie rozpatrzyć.

Zasadniczo rzecz biorąc, kobiety pełniące służbę z bronią w ręku lub bez broni, jednak bezpośrednio na froncie czy to w kolumnach sanitarnych, czy na stacyach opatrunkowych, czy kuchniach polowych, narażone są bezpośrednio na śmierć lub kalectwo. Tem samem pełnią one służbę ściśle żołnierską, wobec czego winny mieć wszelkie prawa ale i wszelkie obowiązki żołnierzy frontowych. Należy im się zatem plata żołnierska, umundurowanie i żywność a ponadto: odznaczenie, awanse, wreszcie prawo do zasiłków dla ich rodzin. Wzamiem za to, musi się od nich wymagać, aby były wzorowymi żołnierzami to znaczy podlegały surowej dyscyplinie wojskowej, odznaczały się odwagą, karnością i bezwzględnością obowiązkowością, a ponadto jeszcze nieposzlakowaną moralnością — inaczej bowiem będą napewno czynnikami w armii polowej roz

(Dokończenie na str. 5-ej).

succession on the basis of heredity.

The measure of shame was completed by Tsarina Catherine II, of German origin; coming from the modest living conditions, having ascended the throne of All Russia, she adopted the careless manners of the court without any restraint, she committed endless crimes, the greatest of which was her alliance with Frederick II, Mary Theresa, in the planned and mocked partition of Poland, which brought eternal shame to the infirm, devoted to Tsarina, king Stanislaus Poniatowski, and plunged the country into a long-term slavery. This demonic role was played by two rulers (although completely different from each other) in the history of unhappy Poland at the end of the 18th century.

The whole century and a half has almost ended; Poland is finally rising from the dead. What did the women achieve at this epochal moment? They fully showed the positive sides of their character, dedication, patriotism, and what is even more, their efficiency in taking up positions taken by men. Nothing could stop women in their work of mercy, they undertook the hardships of nurses and providers of food with stoicism worthy of appreciation and admiration. Among the whistling bullets they brought aid to the wounded, comfort to the doubters, and stood adamant next to the fighters for the idea of freedom and the right of nations. Our Polish women, in the defense of Lviv, with the help of young people and the minors, fought with whatever weapons they had and guarded the walls of the great city with fearless bravery and persistence - so that only the beautiful capital of Galicia would not fall into enemy's hands.

The history will pass on to the next generation the names of these famous and unknown heroines. Fearless during the hail of bullets, unwavering among the marauding epidemics, they went bravely in the name of God and the Motherland to bring an aid and rescue their dying brothers. Today, the white eagle has spread its wings over the liberated and emerging Poland, let us pay tribute to the fighting warriors and martyrs for the cause of freedom, and humbly honor from the bottom of our hearts those, who sacrificed their lives in carrying out the most glorious deed. They raised a woman's dignity

by showing her bravery and resilience in moments of determination. They paved the way for their successors to the dignified Sejm of the Republic of Poland, so that they could, with a prudent voice, contribute to the building of the future Polish state. Today they ask: a Polish woman, who grew up in the free feoffs of American soil and live here, what have you done and what are you doing? What will you show in the presence of your troubled Motherland, in the presence of the ominous news about mothers and babies dying from hunger, about terrible diseases caused by exhaustion, about tuberculosis, the destructive germs that threaten the next generation? Let us ask ourselves in the secret of our hearts, whether everything possible has been done, or whether we gave what was due out of the abundance of our earnings and situation. Let's not look back at the powerful and the wealthy, when the general self-sacrifice will flow again abundantly, softening the hard hearts, and selfishness will subside and will be awoken by the act of generous patriotism. Let us also fully use the rights given to us, whether at the ballot box or in political work. Let us bear witness to the rational understanding of our role, supporting the efforts of honest people, the matter of educating young people, and more importantly and the most difficult, let us be able to reconcile family responsibilities with the citizen work, so that our role is fulfilled prudently and honestly, demonstrating at the same time useful service for the homeland and the society.